

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

RAPPORT 2020:7

Förslag till hur ett informationscentrum för hållbart byggande kan organiseras och finansieras

Förslag till hur ett informationscentrum för hållbart byggande kan organiseras och finansieras

Titel: Förslag till hur ett informationscentrum för hållbart byggande kan organiseras och finansieras

Rapportnummer: 2020:7

Utgivare: Boverket, mars 2020

Upplaga: 50

Tryck: Boverket

ISBN tryck: 978-91-7563-688-7

ISBN pdf: 978-91-7563-689-4

Diarienummer: 3.4.1 1363/2017

Rapporten kan beställas från Boverket.

Webbplats: www.boverket.se/publikationer

E-post: publikationsservice@boverket.se

Telefon: 0455-35 30 00

Postadress: Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona

Rapporten finns i pdf-format på Boverkets webbplats.
Den kan också tas fram i alternativt format på begäran.

Förord

Boverket fick i januari 2020 i uppdrag av regeringen att föreslå hur ett informationscentrum för hållbart byggande bör organiseras och finansieras från och med den 1 januari 2021.

Avstämning har gjorts med dagens leverantör AB Svensk Byggtjänst och företrädare för informationscentrumets olika samverkanspartner IVL Svenska Miljöinstitutet, Nationellt renoveringscentrum för bebyggelse (NRC), RISE Research Institutes of Sweden, Sustainable Innovation och Energikontoren Sverige. Vidare har Energimyndigheten bidragit med inspel under arbetets gång och lämnat synpunkter på det slutliga förslaget.

Ansvarig enhetschef för uppdraget har varit Lena Hagert Pilenås. Projektledare har varit Madeleine Hjortsberg och övriga deltagare har varit utredare Linda Lagnerö och Erik Olsson samt verksjurist Susanne Johansson.

Karlskrona mars 2020

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Innehåll

Förslag till hur ett informationscentrum kan organiseras och finansieras.....	5
Förslag till ny organisation	5
Förslag till finansiering	8
Inledning	9
Uppdraget.....	9
Genomförande	9
Bakgrund	10
Erfarenheter från nuvarande verksamhet	12
Nuvarande verksamhet	12
Samlade erfarenheter av nuvarande verksamhet.....	12
Boverkets årliga uppföljning av ICHBs verksamhet	14
Alternativ på hur ett informationscentrum kan organiseras	15
Alternativ 1. Upphandling av tjänsten att driva ett informationscentrum.....	16
Alternativ 2. Direkt uppdrag till statlig organisation att driva ett informationscentrum.....	18
Alternativ 3. Uppdrag till myndighet att driva ett informationscentrum med hjälp av ett råd och en verkställande redaktion.....	20
Bedömning av de olika alternativen	22
Fördjupning av alternativ 3. Uppdrag till myndighet att driva informationscentrum med hjälp av ett råd och en verkställande redaktion	25
Bakgrund till alternativet	25
En myndighet bör ha rollen som uppdragsägare	25
Energimyndigheten bör vara uppdragsägare.....	26
Ett råd bistår uppdragsägaren.....	28
Den verkställande redaktionen.....	28
Bilaga 1. Uppdraget.....	30
Bilaga 2. Exempel på andra centrum som drivs på uppdrag av regeringen.....	32
Bilaga 3. Energimyndighetens synpunkter på förslaget	33

Förslag till hur ett informationscentrum kan organiseras och finansieras

Regeringen har gett Boverket i uppdrag att lämna förslag på hur ett informationscentrum för hållbart byggande bör organiseras och finansieras från och med den 1 januari 2021. Boverket upphandlar idag AB Svensk byggtjänst att driva ett informationscentrum för hållbart byggande. Avtalet sträcker sig till och med år 2020.

Nuvarande organisation innebär att informationscentrumet i sin helhet drivs av en extern leverantör. Styrningen från uppdragsägande myndighet sker genom ett avtal som gäller för hela tidsperioden. Uppdragsägande myndighet fattar beslut om årlig förlängning inom denna avtalsperiod.

Dagens utformning av verksamheten leder till brist på långsiktighet, vilket medför svårigheter både för leverantören och den uppdragsägande myndigheten. Ytterligare erfarenheter från den verksamhet som idag upphandlas är framför allt svårigheterna för den uppdragsägande myndigheten att styra och följa upp verksamheten. Dessutom bör både Energimyndigheten och Boverket ha en aktiv roll i uppdraget med informationscentrum.

För att möjliggöra en bättre styrning av verksamheten föreslår Boverket en mer aktiv roll för den uppdragsägande myndigheten, vilket även ger möjlighet att utveckla verksamheten mer långsiktigt och strategiskt från statens sida.

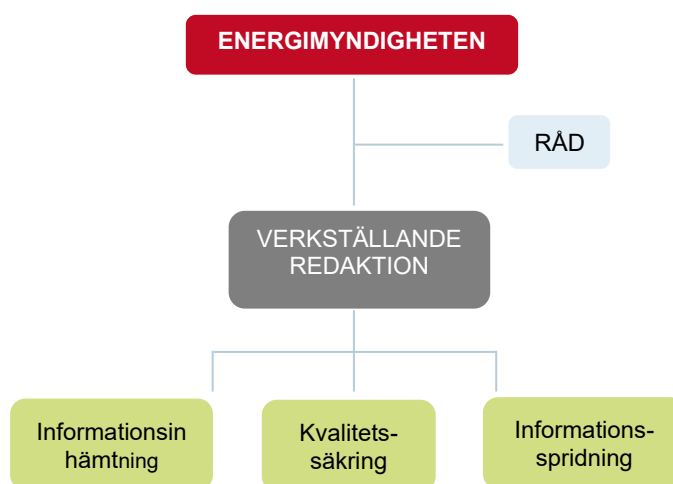
Boverket har samrått med Energimyndigheten under arbetets gång och Energimyndigheten tillstyrker Boverkets förslag på utformning av styrmedlet informationscentrum för hållbart byggande (se bilaga 3).

Förslag till ny organisation

Boverket föreslår att informationscentrumets organisation bör bestå av Energimyndigheten som uppdragsägare, med bistånd av ett råd och en verkställande redaktion. Förslaget innebär en tydligare styrning av informationscentrum, vilket ger möjlighet att över tid ändra ambitionsnivå och inriktning. Boverkets bedömning är att förslaget skapar goda förutsättningar för långsiktighet.

Rådet bör ha stor aktörsbredd, bred kompetens och bestå av representanter som är väl förankrade i näringsliv, stat, regioner, kommuner och akademi. De myndigheter som ska delta bör få i uppdrag från regeringen att delta i rådet och att bistå Energimyndigheten. Boverket bör ha en särskild roll som samrådsmyndighet i utformningen och driften av informationscentrum genom en strategisk roll i rådet.

Den verkställande redaktionen kan innehas av en organisation som regeringen kan ge ett direkt uppdrag till, exempelvis det statliga forskningsinstitutet RISE, ett statligt universitet eller upphandlas och innehas av en extern aktör. Om en extern aktör knyts till informationscentrumet som verkställande redaktion finns möjligheten att erfarenheter från nuvarande leverantör i form av organisation och informationsmaterial skulle kunna tas tillvara, under förutsättning att nuvarande leverantör vinner en ny konkurrensutsatt upphandling. I det fall regeringen beslutar enligt Boverkets förslag bör formerna för den verkställande redaktionen diskuteras närmare med Energimyndigheten.

Figur 1. Illustration av förslag på organisation av informationscentrum för hållbart byggande.

Energi- och klimatrådgivarna är i dag en viktig kanal för att sprida information om energieffektivisering till lokala och regionala aktörer. Boverket anser därför att det är viktigt att säkerställa att energi- och klimatrådgivarnas uppdrag både stärks gentemot informationscentrumets insatser och omfattar informationscentrumets båda ändamål.

Kostnadsbedömning av föreslagen organisation

Den föreslagna organisationen innebär en mer aktiv roll för Energimyndigheten som uppdragsägande myndighet. En del av den administration som rör beslutsfattande och strategiskt arbete – som i dag ligger på den verkställande redaktionen – föreslås i stället läggas på Energimyndigheten.

Boverkets bedömning är att det krävs en årsarbetskraft hos Energimyndigheten för samordning och administration av ett informationscentrum. Detta inkluderar att utse och administrera rådet, följa upp och utvärdera verksamheten samt besluta om inriktningen för den verkställande redaktionens arbete.

Boverkets roll som särskild samrådsmyndighet bedöms kräva en halv årsarbetskraft för att bistå Energimyndigheten i beslutsfattande och strategiskt arbete.

Kostnaderna för den verkställande redaktionen utgår från bedömningen som gjordes av Energimyndigheten och Boverket år 2015.¹

¹ Förslag till utvecklad nationell strategi för energieffektiviserande renovering av byggnader, Boverket rapport 2015:47, Energimyndighetens rapport ET2015:17.

Tabell: Kostnadsbedömning av föreslagen organisation

Aktivitet	Årlig kostnad (tkr)	Engångskostnad (tkr)
Uppdragsägande myndighet		
Samordning/administration Energimyndigheten	1 300	
Råd (myndigheter och andra)	1 000	
Samrådsmyndighet (Boverket)	600	
Verkställande redaktion		
Projektadministration	1 800	
Uppbyggnad av webbtjänst		3 000
Förvaltning av webbtjänst	3 000	
Informationsinhämtning och kvalitetssäkring	4 000	
Spridning genom upparbetade kanaler	1 000	
Arrangera och delta i seminarier	800	
Totalt	13 500	3 000

Förslag till finansiering

Finansiering av Energimyndighetens kostnader för samordning och administration som uppdragsägare, liksom kostnader för den verkställande redaktionen, bör ske genom särskilda anslag till myndigheten.

Även kostnader för Boverkets roll som samrådsmyndighet bör finansieras genom särskilda anslag. Detta eftersom arbetet inte ryms inom myndighetens befintliga anslag.

I Boverkets nuvarande uppdrag att upphandla ett informationscentrum anges att den upphandlade leverantören ska medfinansiera med fem miljoner kronor per år. Boverket anser att det är svårt att bedöma vilket mervärde medfinansiering ger. Därför har vi inte räknat med någon medfinansiering i detta förslag.

Inledning

Uppdraget

Boverket fick i januari 2020 i uppdrag av regeringen att lämna förslag på hur ett informationscentrum för hållbart byggande bör organiseras och finansieras från och med den 1 januari 2021.² Centrumet ska liksom i dag ha två ändamål, dels att främja ökad energieffektivisering vid renovering, dels att främja energieffektivt byggande med användning av hållbara material och låg klimatpåverkan ur ett livscykelerspektiv. Av förslaget ska framgå hur erfarenheter från den verksamhet som i dag upphandlas ska tas tillvara. Statens energimyndighet ska ges tillfälle att lämna synpunkter på förslaget. Uppdraget ska redovisas till regeringen (Finansdepartementet) senast den 20 mars 2020.

Genomförande

För att få en bättre bild av hur nuvarande organisation fungerar har Boverket samlat in synpunkter från aktörer involverade i dagens drift av informationscentrum. Intervjuer har gjorts med företrädare för leverantör, koordinator och samverkanspartner till Informationscentrum för hållbart byggande (ICHB) enligt följande:

- AB Svensk Byggtjänst (leverantör).
- ICHB (koordinator).
- IVL Svenska Miljöinstitutet (samverkanspart).
- Nationellt renoveringscentrum för bebyggelse (samverkanspart).
- RISE Research Institutes of Sweden (samverkanspart).
- Sustainable innovation (samverkanspart).
- Energikontoren Sverige (samverkanspart).

Vidare har Energimyndigheten bidragit med inspel under arbetets gång. Energimyndighetens synpunkter på det slutliga förslaget finns i bilaga 3.

² Ändring av uppdraget om att upphandla informationscentrum för hållbart byggande – regeringsuppdrag Fi2020/00174/BB (se bilaga 1).

Bakgrund

Tidigare utredningar och förslag om informationscentrum

Förslaget om att inrätta ett informationscentrum lyftes första gången av Boverket och Energimyndigheten i 2013 års förslag till nationell strategi för energieffektiviserande renovering.³ Då föreslogs ett informationscentrum för energieffektiva renoveringar som en del av en sammanhållen informationsstrategi. Ett informationscentrum tillsammans med förstärkt energi- och klimatrådgivning och riktade insatser mot den finansiella sektorn bedömdes kunna korrigeras för den informations- och kunskapsbrist som identifierats hos framför allt mindre aktörer. Syftet med ett informationscentrum var att ge fastighetsägare ett bättre beslutsunderlag i samband med renovering. På så sätt antogs att energieffektiviseringstakten hos mindre aktörer skulle öka.

Därefter fick Boverket och Energimyndigheten år 2015 i uppdrag att vidare utreda hur ett informationscentrum skulle kunna organiseras. Myndigheterna föreslog i utredningen att ett informationscentrum skulle bestå av tre funktioner; uppdragsgivare (Energimyndigheten och Boverket), ett råd och en verkställande redaktion.⁴ Utredningen föreslog att den verkställande redaktionen skulle innehas av en eller flera externa aktörer. Den totala årliga kostnaden för dessa tre funktioner bedömdes vara drygt 10 miljoner kronor.

I underlaget till den tredje renoveringsstrategi som publicerades i december 2019 konstaterade Boverket och Energimyndigheten att informations- och kunskapsbrist fortfarande utgör ett hinder för energieffektiviserande renovering.⁵ Samtidigt har det varit svårt att bedöma effekterna av informationscentrum i nuvarande form. I en delredovisning från februari 2019 föreslog därför Boverket och Energimyndigheten att en utvärdering av styrmedlet informationscentrum för hållbart byggande borde göras innan beslut om en eventuell fortsättning skulle tas.

Nuvarande uppdrag

Boverket fick år 2017 ett regeringsuppdrag att upphandla ett informationscentrum för hållbart byggande⁶. En upphandling enligt lagen

³ Förslag till nationell strategi för energieffektiviserande renovering av byggnader, Boverkets rapport 2013:22, Energimyndighetens rapport ET2013:24.

⁴ Förslag till utvecklad nationell strategi för energieffektiviserande renovering av byggnader, Boverket rapport 2015:47, Energimyndighetens rapport ET2015:17.

⁵ Underlag till den tredje nationella strategin för energieffektiviserande renovering, Boverkets rapport 2019:26 och Energimyndighetens rapport 2019:13.

⁶ Uppdrag att genomföra upphandling för att upprätta och driva informationscentrum för hållbart byggande, N2017/01419/PBB.

(2016:1145) om offentlig upphandling genomfördes sommaren 2017. Upphandlingen innebar att det i oktober 2017 beslutades att AB Svensk Byggtjänst blev leverantör av ett informationscentrum för hållbart byggande.

ICHB togs i drift den 1 januari 2018. Därefter har avtalet förlängts två gånger (för år 2019 och år 2020). Upphandlingen kan inte förlängas ytterligare.

Totalt har AB Svensk Byggtjänst upphandlats för 33,5 miljoner kronor, vilket har finansierats via särskilda anslag. Boverkets egna totala kostnader för denna upphandling och administration kommer att uppgå till cirka 370 000 kronor under åren 2017–2020. Dessa kostnader har finansierats via Boverkets förvaltningsanslag.

Erfarenheter från nuvarande verksamhet

Enligt uppdraget till Boverket ska det framgå av det förslag som myndigheten ger hur erfarenheter från nuvarande verksamhet ska tas tillvara.

Nuvarande verksamhet

Nuvarande organisation innebär att både upprättande och drift av informationscentrum har upphandlats av en extern leverantör i en konkurrenssatt offentlig upphandling. År 2017 upphandlades AB Svensk Byggtjänst av Boverket för maximalt fyra år med årlig förlängning efter beslut från uppdragsägaren. Myndighetens roll är i dag att följa upp och rapportera till regeringen att avtalet följs. Styrning av verksamheten, utöver det som står i avtalet, är inte möjlig.

AB Svensk Byggtjänst får årligen 10 miljoner kronor för att driva ICHB och ska enligt avtalet medfinansiera med 5 miljoner kronor per år. De 10 miljoner kronorna som är avsedda för upphandling finansieras genom motsvarande ökning av Boverkets förvaltningsanslag. Under perioden 2017–2020 har Boverkets administration finansierats via myndighetens befintliga anslag.

Samlade erfarenheter av nuvarande verksamhet

Avstämning har gjorts med ICHBs leverantör AB Svensk Byggtjänst, centrumets koordinator och dess samverkansparter. Nedan görs en sammanfattning av deras och Boverkets erfarenheter.

- En konkurrenssatt upphandling av ett informationscentrum på fyra år med årlig förlängning försvårar en långsiktig planering av verksamheten.
- Det är svårt för en uppdragsägende myndighet att avgöra vilka krav som ska ställas och vilken detaljeringsgrad som krävs i avtalet som ska gälla för hela upphandlingsperioden för att säkerställa att den kommande verksamheten främjar ändamålen på ett effektivt sätt.
- Svårigheten att formulera tydliga krav och mål kan försvåra för en leverantör att upprätta, driva och följa upp verksamheten.
- Det tar lång tid att etablera ett informationscentrum och att få målgrupperna att använda det som en kunskapskälla.

- I utredningen från år 2015 ansågs ett informationscentrums primära uppgift vara att samla information och kunskap och sprida den.⁷ ICHBs uppfattning är att uppdraget är kommunikativt snarare än kunskapssamlade, i betydelsen att få personer att agera på befintlig information, och att tidigare myndighetsutredningar har underskattat denna utmaning. Fokus har därför lagts på att sprida budskapet om vikten av att agera hållbart i bred bemärkelse snarare än att sprida kvalitetssäkrad och målgruppsanpassad kunskap huvudsakligen via en digital plattform.
- Informationscentrums första ändamål ”att främja energieffektivisering vid renovering” är väl analyserat i rapporten från år 2015.⁸ Det andra ändamålet ”att främja energieffektivt byggande med användning av hållbara material och låg klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv” har inte utretts på samma grundläggande sätt, vilket har skapat otydlighet. Ändamålets formulering, liksom uppdraget namn, riskerar att öppna upp för en för bred tolkning av uppdraget vilket kan innebära att de specifika ändamål som centralt ska främjas inte sker så effektivt som annars hade varit fallet.
- Användningen av utarbetade informationskanaler är viktig för att informationscentrumet ska få avsedd effekt. AB Svensk Byggtjänst är en aktör med hög kompetens inom informations-spridning till byggsektorn. ICHB har dock inte integrerats med AB Svensk Byggtjänsts ordinarie verksamhet, till exempel Renoveringsinfo, vilket innebär att potentiella synergier inte har uppstått i den utsträckning som kunde ha varit möjligt.
- AB Svensk Byggtjänst har årligen erhållit 10 miljoner kronor för att driva ICHB. I avtalet står att leverantören ska medfinansiera med 5 miljoner kronor per år. ICHB har redovisat medfinansiering i form av lokaler, IT-tjänster med mera, men också resurser från underleverantörer och samverkansparter. Boverket anser att det är svårt att bedöma vilket mervärde medfinansiering verkligen ger.
- På grund av kravet på den höga medfinansieringen från leverantören valde Boverket att ge leverantören fullständig ägande- och förfoganderätt till material som leverantören själva har tagit fram i samband med utförande av uppdraget såväl under som efter uppdragets slutförande. Det gjordes för att minimera risken för att inga anbud skulle

⁷ Förslag till utvecklad nationell strategi för energieffektiviserande renovering av byggnader, Boverket rapport 2015:47, Energimyndighetens rapport ET2015:17.

⁸ Ibid.

lämnas och därmed risken för att informationscentrumet inte skulle kunna komma till stånd under år 2017 enligt regeringens uppdrag till Boverket. För att undvika avbrott i kontinuitet i framtiden och stora uppstartskostnader om informationscentrum omorganiserats bör äganderätten regleras så att framtaget material kan användas av ny leverantör.

- Eftersom Boverket inte har haft särskilda medel för att administrera ICHB så har omfattningen av Boverkets årliga uppföljning enligt uppdraget begränsats till att värdera ICHBs uppföljning enligt de krav som ställs i avtalet.
- Det är viktigt att både Energimyndigheten och Boverket har en aktiv roll i uppdraget om informationscentrum.

Boverkets årliga uppföljning av ICHBs verksamhet

Boverket ska – enligt gällande regeringsuppdrag – årligen göra en uppföljning av informationscentrumets verksamhet.⁹

Boverket har följt ICHBs verksamhet genom de verksamhetsrapporter och externa undersökningar som de har lämnat till Boverket samt genom de samverkansmöten som genomförts två gånger per år mellan Boverket och leverantören av ICHB (AB Svensk Byggtjänst). Boverket och ICHB har också arrangerat dialogforum med representanter från bygg- och fastighetsbranschen vid två tillfällen sedan år 2017.

I ICHBs externa utvärdering år 2019 intervjuades cirka 200 fastighetsägare och bostadsrättsföreningar om deras intresse och kunskap om hållbart byggande i allmänhet. Cirka 20 procent känner till ICHBs portal klimatsmart.se och cirka 15 procent har hört talas om ICHB.

Boverket har inte gjort någon utvärdering av styrmedlets effekt. I delrapporten till underlag till den tredje renoveringsstrategin föreslog Boverket och Energimyndigheten att en utvärdering av styrmedlet att driva och inrätta ett informationscentrum skulle göras innan ett beslut om en eventuell fortsättning tas.¹⁰

⁹ Uppdrag att genomföra upphandling för att upprätta och driva informationscentrum för hållbart byggande, N2017/01419/PBB.

¹⁰ Uppdrag att föreslå en långsiktig renoveringsstrategi, M2018/02768/Ee.

Alternativ på hur ett informationscentrum kan organiseras

Nedan beskrivs de alternativ till organisation och finansiering av ett informationscentrum som har övervägts. Alternativen jämförs med nuvarande organisation.

Kriterierna för bedömning av olika alternativ baseras på regeringens uppdrag till Boverket, viktiga förutsättningar för nuvarande verksamhet och erfarenheter från involverade aktörer.

Ett särskilt behov att beakta – som både regeringen lyfter i uppdraget till Boverket och som framkommer genom intervjuerna – är vikten av långsiktighet för verksamheten. Regeringen påtalar även vikten av att över tid kunna ändra ambitionsnivå och inriktning på verksamheten.

Viktiga förutsättningar för den nuvarande verksamheten och som bedöms som centrala även för den framtida är kvalitet, objektivitet, målgruppsanpassning och god spridning av information genom befintliga kanaler.

Tabell 1. Kriterier för utvärdering av olika alternativ att organisera ett informationscentrum för hållbart byggande.

Kriterier	Beskrivning
Långsiktighet	Möjlighet att utveckla verksamheten strategiskt över tid.
Flexibilitet	Möjlighet att över tid ändra ambitionsnivå och inriktning, dvs. styrning från statens sida.
Uppföljning	Förutsättningen för uppföljning av verksamheten.
Spridning	Förutsättningar att sprida information till målgrupperna på ett effektivt sätt.
Kvalitet	Förutsättningarna att säkerställa kvalitetssäkrad information och att anpassa och paketera informationen till målgruppernas behov.
Objektivitet	Förutsättningarna för att sårintressen inte påverkar den information som sprids.
Kostnader	Årliga kostnader + engångskostnader.

Bedömningen av kostnader baseras till stor del på den djupare utredning som Boverket och Energimyndigheten gjorde år 2015. Vissa avsteg har

gjorts baserat på erfarenheter från nuvarande verksamhet.¹¹ Kostnaderna har justerats upp något för informationsinhämtning och kvalitetssäkring samt för spridning genom upparbetade kanaler.

Boverket anser att det är svårt att bedöma vilket mervärde som medfinansiering ger. Därför har vi inte räknat med någon medfinansiering i något av alternativen.

Alternativ 1. Upphandling av tjänsten att driva ett informationscentrum

Beskrivning

En upphandling enligt lagen om offentlig upphandling genomförs på ett liknande sätt som i dag. En extern aktör får uppdraget att upprätta och driva ett informationscentrum i sin helhet utifrån ett tecknat avtal med ansvarig uppdragsägare (myndighet). Upphandlingen kan göras för en bestämd tidsperiod. En ny konkurrensutsättning måste dock göras inom skälig tid.

De svårigheter som uppmärksammas, särskilt med avseende på långsiktighet och flexibilitet, kan motverkas inom ramen för detta koncept. En bättre styrning och uppföljning skulle kunna åstadkommas med tydligare krav i avtalet, baserat på de erfarenheter som vunnits. Uppdragsägande myndighet får resurser för att genomföra uppföljning. Det skulle även vara möjligt att upphandla för en längre tidsperiod, dock är det troligen nödvändigt med en årlig förlängning på grund av budgetmässiga skäl.

Kostnader och finansiering

Kostnaderna för den uppdragsgivande myndigheten är enligt detta alternativ små i förhållande till kostnaderna för den verkställande redaktionen (se tabell 2).

¹¹ Verksamhetsrapporter från ICHB år 2018 och år 2019, Boverkets dnr 1363/2017.

Tabell 2: Bedömning av kostnader enligt alternativ 1.

Aktivitet	Årlig kostnad (tkr)	Engångskostnad (tkr)
Uppdragsägande myndighet		
Upphandlingsprocess ¹²		180
Administration ¹³	200	
Verkställande redaktion, extern		
Projektadministration ¹⁴	2 000	
Uppbyggnad av webbtjänst ¹⁵		3 000
Förvaltning av webbtjänst ¹⁶	3 000	
Informationsinhämtning och kvalitetssäkring ¹⁷	4 000	
Spridning genom upparbetade kanaler ¹⁸	1 000	
Arrangera och delta i seminarier ¹⁹	800	
Totalt	11 000	3 180

¹² Utfall för Boverket år 2017. Upphandlad konsult 100 tkr + redovisad tid Boverket cirka 100 timmar med schablon 800 kr/timme). Detta finansierades via förvaltningsanslaget.

¹³ Redovisad tid och kostnader för handläggare på Boverket för åren 2018–2019 var 100 tkr/år. En förbättrad uppföljning bedöms kräva ytterligare 100 tkr/år.

¹⁴ Enligt bedömning i utredningen år 2015. Utfall för Redaktion och Marknadsundersökning i Verksamhetsrapport 2018, Informationscentrum för hållbart byggande: 2 246 tkr.

¹⁵ Enligt bedömning i utredningen år 2015. Motsvarande kostnad har angetts för Webbnyutveckling i Verksamhetsrapport 2018 och 2019, Informationscentrum för hållbart byggande.

¹⁶ Enligt bedömning i utredningen år 2015: 3 000 tkr. Utfall för Webb förvaltning i Verksamhetsrapport 2019, Informationscentrum för hållbart byggande: 293 tkr. Samtidigt anges i Verksamhetsrapport 2019 att IT – service och drift har medfinansierats med 1 200 tkr.

¹⁷ Enligt bedömning i utredningen år 2015: 3 900 tkr. Utfall för Innehåll underleverantörer och Insamling/anpassning i Verksamhetsrapport 2019, Informationscentrum för hållbart byggande: 4 300 tkr.

¹⁸ Ny bedömning år 2020. Enligt bedömning i utredningen år 2015: 0 tkr, eftersom den externa aktörens befintliga kanaler kan användas. Utfall för Marknadskommunikation i Verksamhetsrapport 2019, Informationscentrum för hållbart byggande: 1 784 tkr. Utöver detta anges att Insamling och spridning med utnyttjande av egna resurser har medfinansierats med ytterligare 900 tkr.

¹⁹ Enligt bedömning i utredningen år 2015. Utfall för Evenemang, Interna konferenser och Resekostnader i Verksamhetsrapport 2019, Informationscentrum för hållbart byggande: 649 tkr.

Den uppdragsägande myndighetens administration omfattar exempelvis uppföljning av verksamheten, samverkansmöten och eventuella dialogforum med branschen.

Projektadministrationen för den verkställande funktionen omfattar planering och uppföljning av olika uppdrag, kontakter med uppdragsägaren och övrig administration inklusive årsredovisning och verksamhetsberättelse. Övriga kostnader är kopplade till insamling och spridning av information.

Alternativ 2. Direkt uppdrag till statlig organisation att driva ett informationscentrum

Beskrivning

Detta förslag innebär att regeringen ger ett direkt uppdrag till en statlig organisation att upprätta och driva ett informationscentrum i sin helhet. Styrning kan då ske genom regleringsbrev eller ett särskilt uppdrag till en myndighet eller genom ägaranvisning till ett statligt bolag.

Exempel på när ett sådant uppdrag har lagts på en statlig organisation är Boverkets uppdrag inom Hållbara städer och Byggkostnadsforum samt Substitutionscentrum som drivs av RISE (se bilaga 2).

Kostnader och finansiering

Skillnaden för detta förslag jämfört med alternativ 1, är att kostnaderna för administration och upphandling för en uppdragsägande myndigheten uteblir. Kostnaderna för den verkställande funktionen bedöms i övrigt vara samma som i alternativ 1 (se tabell 3).

Finansiering av kostnaderna för att upprätta och driva informationscentrum bör ske genom särskilda anslag.

Tabell 3: Bedömning av kostnader enligt alternativ 2.

Aktivitet	Årlig kostnad (tkr)	Engångskostnad (tkr)
Projektadministration ²⁰	2 000	
Uppbyggnad av webbtjänst ²¹		3 000
Förvaltning av webbtjänst ²²	3 000	
Informationsinhämtning och kvalitetssäkring ²³	4 000	
Spridning genom upparbetade kanaler ²⁴	1 000	
Arrangera och delta i seminarier ²⁵	800	
Totalt	10 800	3 000

²⁰ Enligt bedömning i utredningen år 2015. Utfall för Redaktion och Marknadsundersökning i Verksamhetsrapport 2018, Informationscentrum för hållbart byggande: 2 246 tkr.

²¹ Enligt bedömning i utredningen år 2015. Motsvarande kostnad har angetts för Webbnyutveckling i Verksamhetsrapport 2018 och 2019, Informationscentrum för hållbart byggande.

²² Enligt bedömning i utredningen år 2015.

²³ Enligt bedömning i utredningen år 2015: 3 900 tkr. Utfall för Innehåll underleverantörer och Insamling/anpassning i Verksamhetsrapport 2019, Informationscentrum för hållbart byggande: 4 300 tkr.

²⁴ Ny bedömning år 2020. Enligt bedömning i utredningen år 2015: 0 tkr, eftersom den externa aktörens befintliga kanaler kan användas. Utfall för Marknadskommunikation i Verksamhetsrapport 2019, Informationscentrum för hållbart byggande: 1 784 tkr. Utöver detta anges att Insamling och spridning med utnyttjande av egna resurser har medfinansierats med ytterligare 900 tkr.

²⁵ Enligt bedömning i utredningen år 2015. Utfall för Evenemang, Interna konferenser och Resekostnader i Verksamhetsrapport 2019, Informationscentrum för hållbart byggande: 649 tkr.

Alternativ 3. Uppdrag till myndighet att driva ett informationscentrum med hjälp av ett råd och en verkställande redaktion

Beskrivning

Detta alternativ motsvarar det förslag som Boverket och Energimyndigheten la fram år 2015. Informationscentrumet organiseras med en myndighet som uppdragsägare, som bistås av ett råd och med en verkställande redaktion som utförare. Den verkställande redaktionen läggs antingen på en extern aktör genom en konkurrensutsatt upphandling, genom avrop enligt ramavtal eller genom uppdrag till en statlig organisation.

I jämförelse med dagens verksamhet innebär förslaget en mer aktiv roll för den uppdragsägande myndigheten. En del av den administration som i dag ligger på den verkställande redaktionen läggs på uppdragsägande myndighet för att möjliggöra en bättre styrning. Erfarenheter av dagens verksamhet är att både Energimyndigheten och Boverket bör ha en aktiv roll i arbetet med informationscentrum. Boverkets bedömning är att den myndighet som inte är uppdragsägare bör få en roll som samrådande myndighet.

Kostnader och finansiering

Kostnaderna för detta alternativ är högre jämfört med alternativ 1 och 2. Skillnaden beror framför allt på en ökad styrning från den uppdragsägande myndigheten.

Jämfört med alternativ 1 bedöms kostnaderna för den uppdragsägande myndigheten bli något högre, samtidigt som kostnaderna för den verkställande funktionens projektadministration bedöms bli något lägre. Kostnaderna för den verkställande funktionen bedöms i övrigt vara samma som i alternativ 1 (se tabell 4).

Tabell 4: Bedömning av kostnader enligt alternativ 3

Aktivitet	Årlig kostnad (tkr)	Engångskostnad (tkr)
Uppdragsägande myndighet		
Samordning/administration ²⁶	1 300	
Råd (myndigheter och andra)	1 000	
Samrådsmyndighet	600	
Verkställande redaktion		
Projektadministration ²⁷	1 800	
Uppbyggnad av webbtjänst ²⁸		3 000
Förvaltning av webbtjänst ²⁹	3 000	
Informationsinhämtning och kvalitetssäkring ³⁰	4 000	
Spridning genom upparbetade kanaler ³¹	1 000	
Arrangera och delta i seminarier ³²	800	
Totalt	13 500	3 000

Boverkets bedömning är att det krävs en årsarbetskraft hos uppdragsägande myndighet för samordning och administration av ett informationscentrum. Detta inkluderar att utse och administrera rådet, följa upp och utvärdera verksamheten samt besluta om inriktningen för den verkställande redaktionens arbete.

²⁶ En ökning jämfört med bedömningen år 2015. Beräknar 1,0 ÅA på uppdragsägande myndighet. Enligt schablonen 800 kr/timme.

²⁷ En minskning jämfört med bedömningen år 2015. Ny bedömning 1,5 ÅA.

²⁸ Enligt bedömning i utredningen år 2015. Motsvarande kostnad har angetts för Webbnyutveckling i Verksamhetsrapport 2018 och 2019, Informationscentrum för hållbart byggande.

²⁹ Enligt bedömning i utredningen år 2015: 3 000 tkr.

³⁰ Enligt bedömning i utredningen år 2015: 3 900 tkr. Utfall för Innehåll underleverantörer och Insamling/anpassning i Verksamhetsrapport 2019, Informationscentrum för hållbart byggande: 4 300 tkr.

³¹ Ny bedömning år 2020. Enligt bedömning i utredningen år 2015: 0 tkr, eftersom den externa aktörens befintliga kanaler kan användas. Utfall för Marknadskommunikation i Verksamhetsrapport 2019, Informationscentrum för hållbart byggande: 1 784 tkr. Utöver detta anges att Insamling och spridning med utnyttjande av egna resurser har medfinansierats med ytterligare 900 tkr.

³² Enligt bedömning i utredningen år 2015.

Beräkningen av kostnader för rådet baseras på ersättning för resor, logi och mat för 15 deltagare och två fysiska möten per år. Övrig kommunikation med rådet kan ske genom resfria möten.

Rollen som särskild samrådsmyndighet bedöms kräva en halv årsarbetskraft för att bistå den uppdragsägende myndigheten i beslutsfattande och strategiskt arbete.

Finansieringen bör ske genom särskilda anslag; både till den uppdragsägende myndigheten och till samrådsmyndigheten.

Bedömning av de olika alternativen

I tabell 5 nedan sammanfattas Boverkets bedömning av de olika alternativen.

Tabell 5. Bedömning av de olika alternativen att organisera ett informationscentrum. (+) positiva effekter, (-) negativa effekter, (0) inga tydliga positiva eller negativa effekter.

Kriterium	Dagens org.	Alt. 1	Alt. 2	Alt. 3
Långsiktighet	--	-	+	+
Flexibilitet	-	0	+	+
Uppföljning	-	0	+	+
Spridning	+	+	-	+
Kvalitet	+	+	0	+
Objektivitet	0	0	+	++
Kostnader (miljoner kr); årliga + engångs	10,1 + 3,7	11,0 + 3,2	10,8 + 3,0	13,5 + 3,0

Alternativ 1. Upphandling av tjänsten

En extern aktör – med utvecklat samarbete med relevanta branschaktörer samt med upparbetade kanaler för insamling och spridning av kvalitets-säkrad information – har goda förutsättningar att bedriva en verksamhet som kan ge den effekt som ett informationscentrum är tänkt att ha. Detta alternativ skulle även möjliggöra att ICHBs nuvarande erfarenheter och material tas tillvara, under förutsättning att den nuvarande leverantören vinner den förnyade konkurrensutsatta upphandlingen som måste göras före år 2021.

Detta alternativ medför en högre totalkostnad än alternativ 2 men en lägre totalkostnad än alternativ 3.

Jämfört med nuvarande verksamhet innebär alternativ 1 en något tydligare styrning från den uppdragsägande myndigheten och möjlighet till bättre uppföljning. Dock är det svårt att inom ramen för detta alternativ fullt ut lösa svårigheter avseende långsiktighet och flexibilitet. Styrningen sker fortfarande enbart genom ett avtal som upprättats mellan uppdragsägande myndighet och leverantör för hela avtalsperioden. Om uppdragsägaren vill förändra eller säga upp avtalet under upphandlingsperioden måste en ny upphandling utlysas. Upphandling enligt lagen om offentlig upphandling kan göras för en längre tidperiod, men sannolikt behöver även fortsättningsvis beslut fattas om förlängning varje år bland annat beroende av budgetmässiga skäl. Det kan hindra en långsiktig planering för leverantören och begränsa verksamhetens utveckling.

Alternativ 2. Direkt uppdrag till statlig organisation

Alternativ 2 innebär att regeringen ger ett direkt uppdrag till en statlig organisation att driva ett informationscentrum. I regleringsbrev eller ett särskilt uppdrag till en myndighet eller i ägaranvisning till ett statligt bolag. Regeringen kan ge ett långsiktigt uppdrag som inte heller behöver vara tidsbegränsat. Liksom i alla alternativ begränsas långsiktigheten av att regeringens finansiering ser olika ut från år till år. Regeringen kan trots detta kräva att verksamheten genomförs i en statlig organisation. Expertmyndigheterna (Boverket och Energimyndigheten) har i detta alternativ mindre inflytande på hur uppdraget formuleras och informationscentrumet drivs.

Om informationscentrumet drivs i denna form bör det övervägas om det behöver regleras vem som äger materialet. Detta kan särskilt bero på om uppdraget ges till en myndighet eller till ett statligt bolag.

Regeringen kan vid behov ändra uppdragets inriktning genom ett beslut eller tilläggsuppdrag, vilket ger flexibilitet. Det är lättare att följa upp en verksamhet som utförs inom en statlig organisation och som inte sker genom upphandling.

En statlig organisation har troligtvis inte samma upparbetade kanaler i branschen för insamling och spridning av information som en extern aktör kan ha. Det skulle även kunna påverka kvaliteten negativt till exempel avseende hur användbar informationen blir för målgrupperna. För att motverka dessa risker kan dock externa aktörer knytas till den statliga organisationen.

Alternativ 3. Uppdrag till myndighet att driva ett informationscentrum med hjälp av ett råd och en verkställande redaktion

När det gäller långsiktighet, flexibilitet och uppföljning bedöms alternativ 3 vara fördelaktigt och likvärdigt med alternativ 2. Däremot bör alternativ 3 innebära förutsättningar för bättre kvalitet på informationen. Detta på grund av att uppdragsägaren knyter ett råd med bred sammansättning till verksamheten.

Sammanvägd bedömning

Utifrån de kriterier som Boverket har använt för att utvärdera de olika alternativen bedömer Boverket att alternativ 3 ger bäst förutsättningar för att styrmedlet ska få avsedd effekt.

Alternativ 3 innebär visserligen en något högre totalkostnad än de två andra alternativen. Boverket anser dock att detta ändå bör vara det mest kostnadseffektiva alternativet. Bedömningen av de medel som behöver avsättas är gjorda utifrån att styrmedlet ska få avsedd effekt. Även om avsatta medel till informationscentrum skulle bli lägre förordar Boverket detta alternativ.

Alternativ 3 utvecklas vidare i nästa avsnitt.

Fördjupning av alternativ 3. Uppdrag till myndighet att driva informationscentrum med hjälp av ett råd och en verkställande redaktion

Alternativ 3 innebär att informationscentrum består av tre funktioner: en myndighet som uppdragsägare, ett råd med bred sammansättning som bistår uppdragsägaren samt en verkställande redaktion. I detta avsnitt beskrivs de olika funktionerna närmare.

Bakgrund till alternativet

Alternativet har som utgångspunkt det förslag på organisation som Boverket och Energimyndigheten la fram redan i tidigare renoveringsstrategier. Då med Boverket och Energimyndigheten som gemensam uppdragsägare, ett tillhörande råd och en verkställande redaktion. Inom ramen för denna struktur på organisationen behöver olika vägval göras. Boverket har bland annat tagit ställning till följande frågor.

- Bör en myndighet vara beslutsfattande och bistås av den andra myndigheten, eller bör besluten om informationscentrumets verksamhet fattas gemensamt?
- Om en av myndigheterna ska vara beslutande, bör den rollen innehas av Boverket eller Energimyndigheten?
- Hur bör rådets sammansättning av deltagare se ut?
- Hur bör den verkställande redaktionen knytas till informationscentrumet?

En myndighet bör ha rollen som uppdragsägare

Både Energimyndigheten och Boverket är expertmyndigheter i arbetet med informationscentrum. Som tidigare nämnts föreslår Boverket dock att endast en av myndigheterna bör inneha rollen som uppdragsägare. Detta då ett gemensamt ansvar med kollektiva beslut riskerar att leda till ineffektiv styrning av informationscentrumets verksamhet.

Boverket föreslår vidare att den andra myndigheten får i uppdrag att bistå uppdragsägaren, genom att ha en särskild roll som samrådsmyndighet.

Energimyndigheten bör vara uppdragsägare

Vid bedömningen av vilken myndighet som lämpligast bör inneha ha rollen som uppdragsägare har Boverket bland annat utgått från följande aspekter.

- Informationscentrumets sakmässiga uppdrag och hur det förhåller sig till myndigheternas sakområden.
- Myndigheternas uppdrag och roller.

Informationscentrums ändamål kopplat till myndigheternas sakområden

Informationscentrumet har två ändamål:

- att främja ökad energieffektivisering vid renovering, och
- att främja energieffektivt byggande med användning av hållbara material och låg klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv.

Boverket ansvarar för regler om byggande, det vill säga krav både vid nybyggnad och renovering. I det avseendet har Boverkets verksamhet en koppling till ett informationscentrums båda ändamål.

När det gäller ett informationscentrums första ändamål finns koppling till systemet för energideklaration och energihushållningskraven i Boverkets byggregler (BBR). Energihushållningskraven har även kopplingar till det andra ändamålet. Till det kan även nämnas exempelvis pågående regeringsuppdrag och kommande krav på klimatdeklaration, vägledning om livscykelanalyser, CE-märkning och frågor avseende miljöinformation om byggprodukter enligt byggproduktförordningen, hälsoaspekter kopplat framförallt till emissioner och inomhusmiljö kvalitet.

Energimyndigheten är bland annat ansvarig för sektorsstrategierna som till exempel omfattar insatser som rör klimatpåverkan från byggandet och energieffektivisering i bebyggelsen. Energimyndigheten finansierar och driver en rad olika forsknings- och demonstrationsinitiativ med syfte att förse marknaden med bland annat kunskap, metoder och verktyg om ökad energieffektivisering. Myndigheten driver bland annat nätverk med beställargrupper för fastighetsägare, såsom Bebo och Belok.

Både Boverkets och Energimyndighetens sakområden knyter alltså an till informationscentrumets ändamål. I detta avseende skulle därför båda myndigheterna vara lämpliga att inneha den beslutande rollen.

Myndigheternas uppdrag och roller

När det gäller myndigheternas uppdrag och roller finns det dock tydligare skillnader. Boverket är primärt en regelgivande myndighet inom byggande. Energimyndigheten har primärt ett främjande- och verka-för-uppdrag.

Boverket bedömer att ett informationscentrum som styrmedel har bäst förutsättningar att få störst effekt med Energimyndigheten som uppdragsägare. Då har följande skäl särskilt beaktats.

- Energimyndigheten har ett främjande- och verka-för-uppdrag som bättre överensstämmer med informationscentrumets ändamål.
- Boverkets roll som regelgivande myndighet inom byggande begränsar myndighetens möjligheter att sprida den typ av information (åtgärdsinriktad information) som stödjer de ändamål som ett informationscentrum är tänkt att främja. Energimyndigheten bör inte ha samma begränsningar.
- Boverkets roll som tillsynsmyndighet – för energideklarationer och eventuellt i de kommande kraven för klimatdeklarationer – skapar dubbla roller som kan vara problematiskt.
- Energimyndigheten bör ha bättre förutsättningar att som uppdragsägare skapa synergier med andra insatser. Till exempel beställarnätverk som Bebo och Belok, forskningsinsatser samt energi- och klimatrådgivning.

Särskilt om energi- och klimatrådgivarna

I detta sammanhang bör särskilt energi- och klimatrådgivarnas roll lyftas fram. De är redan i dag en viktig kanal för att sprida information om energieffektivisering till lokala och regionala aktörer.

För att nå ut till ett informationscentrums viktigaste målgrupper (mindre byggherrar och fastighetsägare) kan och bör energi- och klimatrådgivning användas. Boverket anser därför att det är viktigt att säkerställa att energi- och klimatrådgivarnas uppdrag både stärks gentemot informationscentrumets insatser och omfattar informationscentrumets båda ändamål. I utredningen från år 2013 föreslog Energimyndigheten och Boverket en förstärkning av energi- och klimatrådgivarna, så att de kunde ha ett utökat samarbete med lokala och regionala aktörer.

Energimyndigheten har en styrande roll i systemet med energi- och klimatrådgivning. Boverket anser därför att Energimyndigheten även ur

denna synpunkt bör vara uppdragsägare till informationscentrumet, då det skulle ge fördelar ur spridningssynpunkt.

Ett råd bistår uppdragsägaren

Rådet bör ha stor aktörsbredd, bred kompetens och bestå av representanter som är väl förankrade i näringsliv, stat, regioner, kommuner och akademi. De myndigheter som ska delta bör få i uppdrag från regeringen att delta i rådet och att bistå Energimyndigheten. Boverket bör ha en särskild roll som samrådsmyndighet i utformningen och driften av informationscentrum genom en strategisk roll i rådet.

Ett råd kopplat till informationscentrum ger möjlighet till samordning mellan olika statliga insatser som görs inom områden med koppling till centrumets ändamål, till exempel Rådet för Hållbara Städer.³³ Ett sätt att göra det kan vara att representanter för sådana insatser blir delaktiga i rådet. Även andra insatser som är viktiga att beakta i samband med energieffektivisering och användning av hållbara material bör fångas upp i arbetet med informationscentrum. Ett exempel är Boverkets uppdrag att förstärka arbetet för en god inomhusmiljö.³⁴

Den verkställande redaktionen

Om en extern aktör knyts till informationscentrumet som verkställande redaktion finns möjligheten att erfarenheter från det nuvarande centrumet kan tas tillvara i hög utsträckning, under förutsättning att nuvarande leverantör vinner en ny konkurrensutsatt upphandling. Om uppdraget ges av regeringen till en statlig organisation kan det ge fördelar utifrån långsiktighet samt möjlighet att över tid ändra inriktning och ambitionsnivå på verksamheten.

Om regeringen beslutar enligt Boverkets förslag – att Energimyndigheten ska vara uppdragsägare för informationscentrumet – bör formerna för hur en verkställande redaktion ska knytas till centrumet diskuteras närmare med Energimyndigheten.

Nedan ges en kort beskrivning av några alternativ för hur en verkställande redaktionen kan knytas till ett informationscentrum.

³³ Se bilaga 2.

³⁴ Uppdrag att förstärka arbetet för en god inomhusmiljö, N2017/07419/PBB.

- Offentlig upphandling

Upphandling enligt lagen om offentlig upphandling för att knyta en privat aktör till genomförandet.

- Bidragsförordning

Stöd kan sökas av privat aktör från myndighet genom en bidragsförordning för att driva informationscentrumet.

- Avropas genom myndighetens ramavtal

Om en myndighet har ramavtal med lämpliga aktörer som omfattar informationscentrumets verksamhet. Myndigheten skulle sedan kunna avropa särskilda informationsinsatser, målgruppsanpassning och spridning av specifik information.

- Uppdrag genom regleringsbrev eller ägaranvisning

Regeringen ger genom ägaranvisning en statligt ägd organisation i uppdrag att driva redaktionen, till exempel RISE, eller ett statligt universitet. Exempel på sådant uppdrag är Substitutionscentrum som drivs av RISE.

Bilaga 1. Uppdraget

Regeringen

Regeringsbeslut

II 2

2020-01-16
Fi2020/00174/BB

Finansdepartementet

Boverket
Box 534
371 23 Karlskrona

Ändring av uppdraget om att upphandla ett informationscentrum för hållbart byggande

Regeringens beslut

Med ändring av beslut den 15 mars 2018 (N2018/01844/SUBT) förordnar regeringen att uppdraget att upphandla ett informationscentrum för hållbart byggande ska utgå i den del som det avser år 2021.

Regeringen uppdrar därutöver åt Boverket att lämna förslag på hur ett informationscentrum för hållbart byggande bör organiseras och finansieras fr.o.m. den 1 januari 2021. Centrumet ska ha två ändamål, dels att främja ökad energieffektivisering vid renovering, dels att främja energieffektivt byggande med användning av hållbara material och låg klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv. Av förslaget ska framgå hur erfarenheter från den verksamhet som i dag upphandlas ska tas tillvara. Statens energimyndighet ska ges tillfälle att lämna synpunkter på förslaget.

Uppdraget ska redovisas till regeringen (Finansdepartementet) senast den 20 mars 2020.

Bakgrund

Regeringen gav den 23 februari 2017 Boverket i uppdrag att genomföra en upphandling för att upprätta och driva informationscentrum för hållbart byggande för två år (N2017/01419/PBB). I mars 2018 förlängde regeringen uppdraget till att även omfatta 2019–2021 (N2018/01844/SUBT).

Boverket har upphandlat ett informationscentrum fram t.o.m. 2018, i enlighet med det ursprungliga uppdraget, och har därefter förlängt det

Telefonväxel: 08-405 10 00
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Jakobsgränd 24
E-post: fi.registrator@regeringskansliet.se

ingångna avtalet vid två tillfällen till utgången av 2020. Någon ytterligare förlängning av avtalet är inte möjlig.

Ett informationscentrum bedöms vara en viktig del av den nationella politiken för att nå klimatmålen och av Sveriges åtgärder med anledning av EU-direktiv på energiområdet. Verksamheten bör därför bedrivas med en långsiktig inriktning. Regeringen bedömer att en förnyad upphandling enbart för verksamhetsåret 2021 därför inte bör genomföras.

En förnyad upphandling för en längre period skulle tillgodose behovet av långsiktighet, men binder staten vid ett ekonomiskt åtagande för de prestationer som upphandlingen avser. Möjligheten att över tid ändra ambitionsnivå och inriktning för verksamheten blir därmed begränsad. Det bör därför övervägas hur ett informationscentrum kan organiseras och finansieras i en annan form.

Oavsett i vilken form ett informationscentrum kommer att bedrivas efter den 1 januari 2021 ska de erfarenheter som vunnits under den pågående avtalsperioden tas tillvara.

På regeringens vägnar

Per Bolund

Lars Arell

Kopia till

Statens energimyndighet

Bilaga 2. Exempel på andra centrum som drivs på uppdrag av regeringen

Substitutionscentrum

RISE fick i ägaranvisningen för år 2017 i uppdrag att inrätta och upprätthålla ett Substitutionscentrum vars uppgift är att stötta företag att byta ut farliga kemikalier i sina produkter, varor och tjänster eller använda icke-kemiska metoder och tekniker.

RISE är värd för Substitutionscentrum och ansvarar för den dagliga verksamheten, den ekonomiska förvaltningen, kontakter med Regeringskansliet och för att utse styrelsens ledamöter, inklusive ordförande.

Styrelsens uppdrag är att förvalta verksamheten, dess riktlinjer och utveckling så att de mål som finns för verksamheten uppnås. Styrelsens huvudsakliga uppgift är att styra, forma och förnya Substitutionscentrums verksamhet samt verka för dess långsiktiga utveckling och finansiering i syfte att föra substitutionsfrågan framåt.

Rådet för hållbara städer

Regeringen inrättade år 2017 Rådet för hållbara städer som ska bidra till en långsiktig utveckling av hållbara städer. Regeringen utsåg ett antal myndighetschefer att ingå i rådet. Dessa myndigheter har fått ett regeringsuppdrag att bistå rådet. Till rådet kopplades ett nätverk av experter från de olika myndigheterna. Rådets ordförande utses av regeringen som också gav Boverket i uppdrag att inrätta ett kansli som leds av rådets ordförande. Webbplatsen Hållbar Stad drivs av Rådet för hållbara städer och förvaltas av Boverket. Rådets uppdrag ska avslutas i maj 2022.

Byggkostnadsforum

På regeringens uppdrag inrättade Boverket ett Byggkostnadsforum (åren 2001–2007) med syfte att bland annat genom information, upplysning och utveckling på sikt få ner byggkostnaderna. Byggkostnadsforum skulle även stödja utvecklingsprojekt med bland annat inriktning på upphandlingsfrågor.

Bilaga 3. Energimyndighetens synpunkter på förslaget

BESLUT
Datum
2020-03-04

Dariennr
2020-002602

1 (3)

Avdelningen för systemanalys, försörjningstrygghet och statistik
Policyanalys

Boverket
Madeleine Hjortsberg, Linda Lagnerö

Yttrande angående Boverkets uppdrag om utformning av Informationscentrum för hållbart byggande efter 1 januari 2021

Sammanfattning

- Energimyndigheten tillstyrker Boverkets förslag på utformning av styrmedlet Informationscentrum för hållbart byggande (ICHB).
- Givet syftet med styrmedlet är Energimyndigheten beredda att driva vidare centrumet förutsatt att resurser tilldelas myndigheten via uppdraget.
- Energimyndigheten ser positivt på att förslaget innebär en tydligare styrning av informationscentrumets verksamhet med syfte att uppnå förväntad effekt av styrmedlet.
- Energimyndigheten ser positivt på förslaget att energi- och klimatrådgivarnas uppdrag stärkas gentemot informationscentrumets insatser och vill understryka att det förutsätter en långsiktig finansiering av energi- och klimatrådgivningen från 2021 och framåt i enlighet med Energimyndighetens budgetunderlag för 2021–2023.
- Energimyndigheten ser ett behov av ett särskilt regeringsuppdrag under 2020 för mobilisering av styrmedlet efter 1 januari 2021.

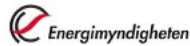
Boverkets förslag

Regeringen har beslutat om en ändring av Boverkets tidigare uppdrag om att upphandla ett informationscentrum för hållbart byggande. I och med ändringen uppdrar regeringen Boverket att lämna förslag på hur ett informationscentrum för hållbart byggande bör organiseras och finansieras från 1 januari 2021. Centrumet ska ha två ändamål, dels att främja ökad energieffektivisering vid renovering, dels att främja energieffektivt byggande med användning av hållbara material och låg klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv.

I likhet med utformningen av styrmedlet som togs fram i samband med utredningarna 2013 och 2015 föreslår Boverket att informationscentrumet bör bestå av en uppdragsägare, ett råd och en verkställande redaktion. Boverket ser att Energimyndigheten bör vara uppdragsägare från och med 1 januari 2021. Rådet föreslås bestå av representanter från näringsliv, Sveriges kommuner och

EU/1004_04.2_2017-05-20

Postadress: Box 310 • 631 04 Eskilstuna • Besöksadress Gredbyvägen 10
Telefon 016-544 20 00 • Telefax 016-544 20 99
registrator@energimyndigheten.se
www.energimyndigheten.se
Org.nr 202100-5000

Datum
2020-03-04Diarlenr
2020-002602

2 (3)

regioner, stat och akademi. För att nå ut till informationscentrumets viktigaste målgrupper (mindre byggherrar och fastighetsägare) anser Boverket vidare att det är av stor vikt att säkerställa att energi- och klimatrådgivarnas uppdrag stärks gentemot informationscentrumets insatser.

Finansiering av styrmedlet i form av uppdragsägarens kostnader för samordning och administration liksom i form av kostnader för den verkställande redaktionen, föreslås ske genom särskilt anslag till Energimyndigheten. Även kostnader för Boverkets roll som samrådsmyndighet föreslås finansieras genom särskilda anslag, eftersom detta arbete inte rymms inom de befintliga.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten ser fortsatt behov av en central spridningskanal för redan framtagen kvalitetssäkrad information med syfte att ge målgrupper ett bättre beslutsunderlag inför energieffektiv, hållbar renovering och byggande. Energimyndigheten ser också att ett informationscentrum kan användas för att på ett effektivt sätt knyta samman och förstärka flera av Energimyndighetens satsningar som syftar till att skapa förutsättningar för långsiktiga beteendeförändringar, utveckling av innovativ teknik, metoder och verktyg för en resurseffektiv energianvändning och kunskapsutveckling hos samhällets aktörer. Särskilt viktiga satsningar där en central kanal för informationsutbredning kan spela en viktig roll är sektorsstrategierna för energieffektivisering, samverkansplattformar/nätverken inom bebyggelsen (Bebo, Belok, Lågan, Besmä), den kommunala energi- och klimatrådgivningen, Energilyftet och andra utbildningar och den nationella strategin för energieffektiv renovering.

Utformningen av styrmedlet är viktig för att förväntade effekter ska uppstå. Med grund i tidigare utredningar delar Energimyndigheten Boverkets uppfattning om hur informationscentrumet bör vara organiserat och hur det föreslås finansieras.

Energimyndigheten håller också med om att de kommunala energi- och klimatrådgivarnas roll och koppling till styrmedlet är viktig. Energimyndigheten vill understryka vikten av att energi- och klimatrådgivarnas uppdrag i så fall behöver stärkas gentemot informationscentrumets insatser samt att dess långsiktiga finansiering säkerställs från 2021 och framåt i enlighet med Energimyndighetens budgetunderlag för 2021–2023.

Givet betydelsen av syftet med styrmedlet är Energimyndigheten beredda att driva vidare centrumet förutsatt att resurser tilldelas myndigheten via uppdraget. Utifrån att Energimyndigheten föreslås som uppdragsägare ser myndigheten ett behov av ett särskilt regeringsuppdrag under 2020 med syfte att skapa förutsättningar för att informationscentrumet ska kunna startas i en ny form 1 januari 2021.

Datum
2020-03-04

Dariennr
2020-002602

3 (3)

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Robert André. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit avdelningschefen Lena Callermo, enhetscheferna Mathias Normand, Paula Hallonsten, Tobias Lund, samt handläggare Sandra Lennander, handläggare Dag Lundblad, senior rådgivare Tomas Berggren. Föredragande har varit handläggaren Dag Lundblad.

Robert André

Dag Lundblad

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se